

Moser, søer og våde enge

Dalsgårde Bæk løber langs skovens nordlige kant. Hvor bækken fra Kaskadedalen møder Dalsgårde Bæk er den opstemmet i to kunstige søer. Syd for søerne ligger den smukt beliggende gamle skoveng, Gammelkær, som i dag er domineret af lyseviv og mosebunke.

Nær Hvidmose menes der at have ligget en hellig kilde, som lokalt blev kaldt Kirsten-Marie kilde. Dybere inde i skoven ligger Dyrekilde, også kaldet Helligkilde og Karlsbrønd. Karl er et andet navn for ase-guden Thor, hvilket tyder på, at kilden har været helligkilde helt tilbage i førkristen tid.

Vindum Skov var engang rig på mosefyldte lavninger. De blev omhyggeligt afvandet og plantet til med nåletræ i sidste halvdel af 1800-tallet. I dag får grøfterne lov at gro til, og de fungerer som gode levesteder for masser af smådyr og svampe. Også de tidligere moseområder Store Brokgrav Mose, Lille Brokgrav Mose, Rindskov Mose, Foldalmose og Ørnemose bliver genskabt som moser i takt med at træerne på de gamle moseflader bliver fældet.

Filsø Mose

De store moser, Lille og Store Filsø Mose dominerede skovens sydøstlige hjørne, indtil de i løbet af 1900-tallet blev plantet til med graner. Træerne trivedes imidlertid ikke på den vandlidende tørvejord. Mange væltede under stormen i 2005, og resten af træerne blev ramt af udtørring og angrebet af jættee barkbiller.

Det blev starten på at genskabe den gamle mose. De resterende graner blev fældet i 2006-2008, og drængrøfterne er lukkede med tørvædninger. Nu når lyset igen ned til mosen, og den naturlige vandstand etablerer sig. Mosen stabiliserer sig med tiden, og planterne spreder sig fra mindre moserester og fra den lille næringsfattige sø, Filsø, som er bevaret i den nordlige del af det genskabte moseområde.

Filsø ligner en helt naturlig sø, men er i virkeligheden en tørvegrav fra 1700-tallet. En hængesæk har siden da bredt sig over det meste af den opståede tørvegravssø og har reduceret vandfladen til under 3% af det oprindelige areal. Mange af de plantearter, som formodentlig fandtes i den tidligere mose, har heldigvis fundet voksesteder i den nydannede hængesæk, inden deres levetidigheder i resten af mosen forsvandt pga. dræning og plantning af træer. Du kan bl.a. finde tørvemos /sphagnum, tuekæruld og tranebær. Grøfteresterne kan være op til 3 meter dybe, så færdsel på mosefladen skal ske med forsigtighed.

Vindumstenen

En af de mest kendte stenblokke i Jylland, Vindumstenen, ligger ude i en mark, ca. 150 m syd for skoven. Stenen stammer fra egnen omkring Oslo og blev bragt hertil af istidens gletscherstrøm. Den del af stenen, der rager over jorden, er ca. 3 X 4 m. Hvor meget der er under jorden vides ikke. Du kan komme ud til stenen ved at følge skiltene fra parkeringspladsen (P3). Stenen ligger på privat grund. Gå derfor kun på trampestien (se kortet).

Serpentinespor

For at lette udkørslen af tømmerskar man serpentinespor ind i de meget stejle og svært tilgængelige, skovbevoksede skråninger. Sporene var ikke bredere end at en grå Massey Ferguson kunne køre der. Efterhånden som maskinerne i skovbruget blev større og stærkere mistede serpentinesporene deres betydning, og de fungerer i dag som udmærkede vandrestier. Langs Kaskadedal kan du se sporet sno sig langs skrænterne som en kæmpe slange.

Velkommen til Vindum Skov Bjerringbro

Skovfogedboligen midt i skoven blev bygget i 1896 og er tegnet af den kendte arkitekt Hack Kampmann

Praktiske oplysninger

Skoven ligger på sydsiden af den lille tunneldal Rindbækdalen og består af 8 mindre skove med hvert deres særpræg. Karakteristisk for skoven er de stejle skrænter, som du kan følge hele vejen fra Damhus gennem Kaskadedal til tunneldalen mod nord, og de mange små og store moseområder.

På kortet er vist 3 vandreruter. Ruterne følger næsten skovens veje og faste spor. Kraftigt fodtøj anbefales - særligt ved de gendannede moseområder.

Fri teltning: I Vindum Skov kan du frit overnatte i telt, dog aldrig mere end 1 nat samme sted. Det er tilladt at medbringe 2 telte, som højst må være 3-personers telte.

Læs mere om reglerne på www.naturstyrelsen.dk.

Vindum Skov

Vindum Skov administreres af Naturstyrelsen Kronjylland, tlf. 72 54 30 00, e-mail: KJY@nst.dk.

Serien »Vandreture« er foldere over udvalgte naturområder. De kan fås på biblioteker og turistbureauer, samt ved indgangene til mange af områderne. Se også naturstyrelsen.dk

Miljøministeriet
Naturstyrelsen

Miljøministeriet
Naturstyrelsen

046-1109 (revideret 2011). Grafisk tilrettelægning og kort: Parabole. Illustrationer: Poul Andersen, Tryk: Scaprint A/S. Denne tryksag bærer det nordiske miljømærke Svanen. Licensnr. 541 006

Vindum Skov Bjerringbro

Vandreture nr. 46

Vindum Skov

Landskabet

Vindum Skov ligger i et varieret terræn ca. 4 km vest for Bjerringbro. Der er ikke andre større skove i nærheden af Vindum Skov, som derfor ligger meget markant i landskabet. Mens den sydlige del af skoven er ret flad med leret jordbund og mange fugtige lavninger, er den nordlige del præget af stejle skrænter langs gamle erosionsdale, der alle ender i skovens nordkant ved Rindbækdaalen, som er en gammel tunneldal udformet i sidste istid.

Skræntskove som dem i den nordlige del af Vindum Skov er typiske for egnen mellem Viborg og Randers. Skrænterne har ofte været brugt til afgræsning, idet dyrkning var svær, for ikke at sige umulig. Skovene på skrænterne er typisk opstået efter at græsningen enten er ophørt eller er aftaget i intensitet.

Skovens historie

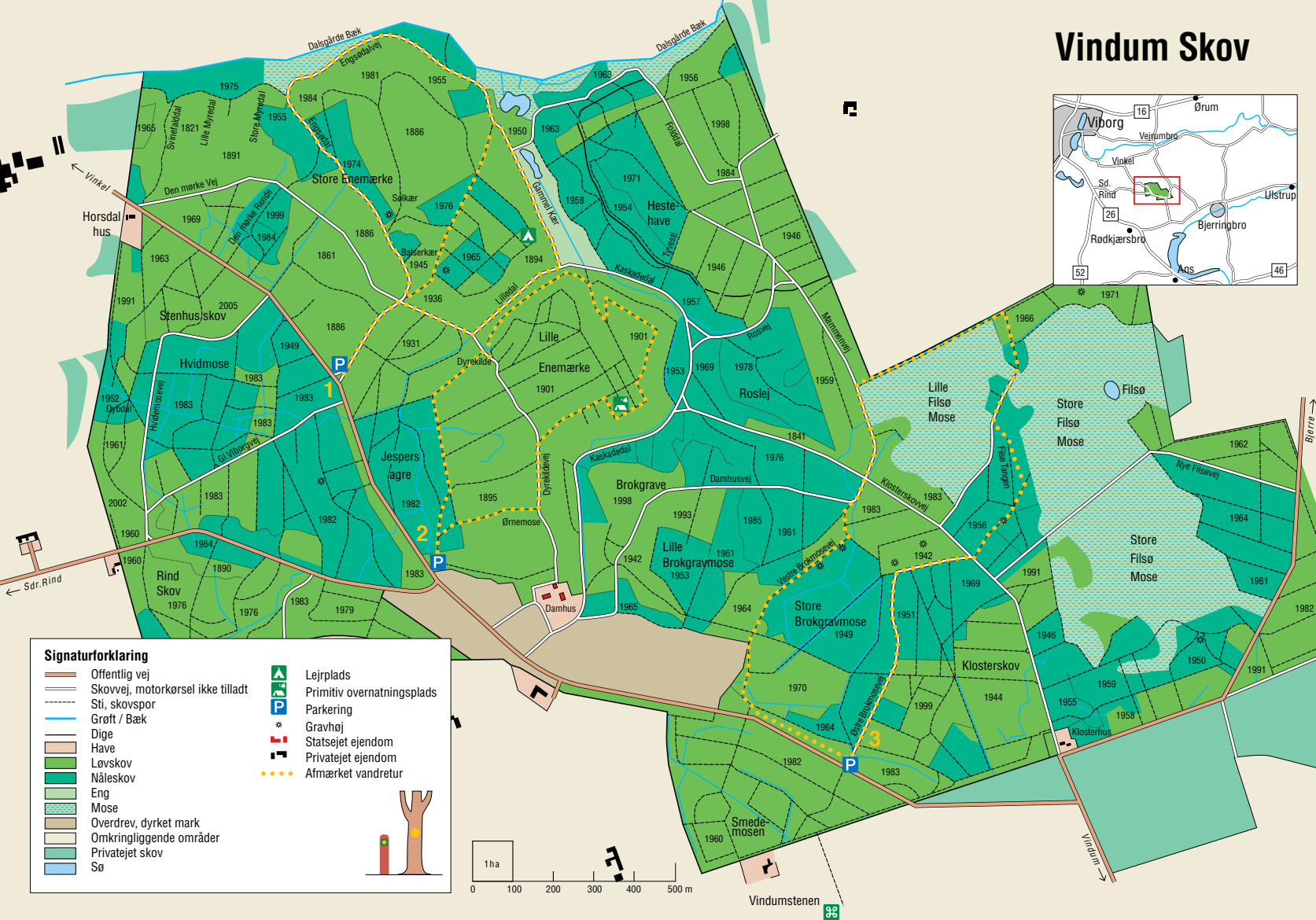
Skoven er opkaldt efter landsbyen Vindum, der oprindeligt lå syd for skoven ved kirken. Ved reformationen overtog herremand Jep Bruun jorderne. Han tvangsflyttede byen til den nuværende beliggenhed og samlede store dele af den tidligere byjord under Vindum Overgård. I årene omkring 1800 skiftede gården og jorderne ejer flere gange, og i 1845 købte staten skoven.

Vindum Skov dækker over otte skovnavne, der fortæller hver deres historie. Bønderne fra landsbyerne Stenhus og Sdr. Rind havde indtil 1800 ret til at bruge Stenhus og Rind skove. Deres dyr kunne græsse i skovbunden, og de måtte fælde lavskoven, de små træer, til brænde og materiale til gårder. Højskoven, de høje træer, tilhørte herremanden og blev brugt til bygnings-tømmer og skibe. Også Lille og Store Enemærke var herremandens. I Hestehave græssede hestene, for skoven var dengang så åben og lys, at der kunne gro græs i bunden.

Brok er det gamle ord for grævling, og Brokgrave er opkaldt efter et gammelt grævlingekompleks. Klosterskoven tilhørte engang et af Viborg-egnens fem klostre. Historien bag navnet Roslej er ukendt.

Vindum Pigen

To tørvegravere fra Vindum Overgård fandt i 1883 liget af en kvinde i Smedemosen. Hun havde langt, mørkt hår, var indsvøbt i en eller to skindkapper og var iklædt et stykke uldijt. Hændelsen gik hurtigt i glemmebogen på egnen, men dukkede op igen i 1980, hvor et avisudklip fra 1921 gav anledning til en artikel om moseliget og fundstedet.

Signaturforklaring

	Offentlig vej		Lejrplads
	Skovvej, motorkørsel ikke tilladt		Primitiv overnatningsplads
	Sti, skovspor		Parkering
	Grøft / Bæk		Gravhøj
	Dige		Statsejet ejendom
	Have		Privatejet ejendom
	Løvskov		Afmærket vandretur
	Nåleskov		
	Eng		
	Mose		
	Overdrev, dyrket mark		
	Omkringliggende områder		
	Privatejet skov		
	Sø		

